

Нетрадиційне заняття сприяє активізації розумової діяльності студентів, розвитку пізнавальних інтересів студентів, зв'язного мовлення та творчих здібностей студентів.

Отже, нетрадиційні форми і методи навчання сприяють підвищенню ефективності навчального процесу, досягненню високого інтелектуального розвитку студентів, забезпеченню оволодіння навичками саморозвитку особистості. Такі форми проведення занять допомагають готувати молодь до життя і громадської активності, тому що замість простого переказування тексту студент мислить, здобуває певні вміння, навички і зразки поведінки.

Література:

1. Біленька Г. М. Роль інтерактивних прийомів навчання в оптимізації навчального процесу у вищій школі // Наукові записки Кіровоградського держ. пед. ун-ту ім. В. Винниченка: Педагогічні науки. – 2001. – Випуск 32. – Ч.1. – С.61-63.
2. Кульга Н.К. Використання інноваційних технологій – запорука успіху якісної підготовки фахівців // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник. – Випуск 22. – К.: НМЦО, 2000. – С.81-85.
3. Іванова Т.В. Ділова гра – засіб пізнавальної діяльності студентів // Організація навчально-виховного процесу: Досвід роботи ВНЗ І-ІІ рівнів акредитації. – Випуск 5. – К., 2005. – С.93-95.

Турок О.С.

*Аспірант кафедри теорії та методики початкової освіти
Мукачівського державного університету*

ДІЯЛЬНІСТЬ «ЗЕЛЕНИХ ШКІЛ» В СЛОВАЧЧИНІ

Діяльність людини активно змінює навколишнє середовище і наслідки цих змін зараз безпосередньо впливають на кожну людину на планеті. Крім забруднення природних ресурсів особливо небезпечним наразі є порушення екологічної рівноваги в екосистемах. Практика доводить, що жодні закони та обмеження не впливають так сильно на байдуже ставлення людства до наслідків своїх дій, як профілактична еколого-просвітницька робота. В цьому плані цікавим є досвід Словацької республіки, де екологічна робота на рівні різних груп населення активно ведеться протягом останніх трьох десятиліть.

Готовність змінювати поточну ситуацію відображена в Порядку денному 2030, де сімнадцять цілей сталого розвитку та 169 завдань забезпечують зрівноваження трьох вимірів сталого розвитку: економічного, соціального та екологічного. Уряди багатьох країн запровадили програми та концепції розвитку своїх країн відповідно до цього міжнародного документу. В Словаччині діють міжнародні та національні документи, що регламентують розвиток екологічної освіти, зокрема, Закон про освіту, Закон про навколишнє середовище, Концепція розвитку екологічної освіти, виховання та обізнаності до 2030 року. Серед організацій неформальної освіти провідна роль належить Словацькій екологічній агенції Міністерства навколишнього середовища Словацької республіки, що має багаторічний досвід роботи (з 1993 року) у еколого-освітній галузі та постійно підвищує її якість та ефективність.

В Словацькій шкільній програмі відсутній окремий предмет екологічне виховання, воно імплементоване в різні предмети. Тому важливою є скоординована діяльність всіх працівників школи. На шляху скорочення екологічного сліду школи та процесу впровадження і вдосконалення екологічного менеджменту в школі ефективною є міжнародна програма екологічної освіти у Словаччині для дитячих садків, початкових, середніх та спеціальних шкіл «Зелена школа», яка працює з 2004 року. Координацію програми у Словаччині забезпечує Центр екологічної та етичної освіти «Живиця» (Živica). Національним гарантом програми «Зелена школа» є мережа «Спіраль» (Spirála). Міжнародним гарантом є Фонд екологічної освіти (Foundation for Environmental Education). Генеральним партнером програми є компанія ZSE (Західнославацька енергетика), а партнером Словенська спортивна школа (Nadácia Slovenskej športiteľne).

Програма «Зелена школа» сприяє розвитку життєвих навичок та цінностей, які підтримують активне громадянство та усвідомлення відповідальності за власні дії. Ця освітня програма, розроблена для дитячих садків, початкових, середніх та спеціальних шкіл, які щодня вживають заходів для зменшення екологічного сліду, роблять те, чого навчають, навчають по-різному та надихають батьків і місцеві органи влади своїми діями. Метою програми є підтримка шкільних громад, які шляхом взаємної співпраці змінюють свою екологічну поведінку, тим самим сприяючи пом'якшенню впливу школи на зміну клімату [2].

Програма дає можливість учням навчатися аналізувати екологічні проблеми в школі, шукати рішення для їх вирішення, планувати спосіб їх здійснити. Особливістю є те, що кожна школа може враховувати власну специфіку, місцеві умови та перспективи. В ідеалі, основною роботою займаються учні в партнерстві з вчителями, що дає змогу надалі стати експертами і власного життя. Також важливим фактором успішної роботи школи в програмі «Зелена школа» є підтримка учнів керівництвом школи, педагогічним колективом та батьками.

Отримання школою статусу «зеленої школи» передбачає виконання семи кроків (етапів), за результатами виконання яких школа отримує сертифікат-підтвердження та прапор мережі «Екошколи».

Етапи впровадження методики програми «Зеленої школи»:

1. Створення «Колегіуму Зеленої школи», куди входять представники від учнів, вчителів, батьків.
2. Екологічний аудит – огляд впливу функціонування школи на навколишнє середовище. Виходячи зі своїх потреб та результатів екологічного аудиту, школи обирають пріоритетну тему, яка буде охоплена глибоко протягом усього поточного періоду сертифікації (мінімум два роки).
3. План екологічних дій - план практичних кроків та навчальних заходів, за які в основному несуть відповідальність учні та проходять у співпраці з усією шкільною громадою.
4. Моніторинг та оцінка - це постійний моніторинг того, як виконується план дій у школі.
5. Екологічна освіта – під час проведення заходів поширюються екологічні знання, а також, екологічна освіта включається в робочий план школи.
6. Інформування та залучення громади.
7. Екокод - це мистецьке зображення цінностей школи [2]

До прикладу, у 2004-2005 роках у програмі взяло участь 48 шкіл, за підсумками діяльності сертифікат отримало 39 [3]. У 2019-2020 році шкіл-учасниць було 309. Це свідчить про підвищення зацікавленості в участі в програмі та практичній користі для освітянських установ.

Отже, програма «Зелена школа» в Словаччині вимагає систематичного і багатоступеневого підходу, партнерських стосунків між педагогами та учнями, залучення громади та призводить до практичних рішень для потреб школи і водночас для навколишнього середовища. Також вона дає можливість вирішити реальні потреби школи та оточення; навчає учнів як співпрацювати в команді і як діяти самостійно, розвиває навички критичного мислення і вміння висловлювати власну думку, розвиває творчість, активність та зацікавленість, вчить брати відповідальність за свої дії та рішення.

Література:

1. Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року. URL: <https://www.ua.unep.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals.html>.
2. Мережа «Зелених шкіл» Словаччини. URL: <http://www.zelenaskola.sk/>
3. Pado Rudolf. Zelené školy na Slovensku majú cveng. Enviromagazin M&E2/2007, s 8. URL: http://www.enviromagazin.sk/enviro2007/enviromc2/mc2_2007_komplet.pdf

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ

Полухович О.Ф.

*Студентка 5 курсу спеціальності «Психологія»
Національного університету «Острозька академія»*

ВПЛИВ СОЦМЕРЕЖ НА ПЕРФЕКЦІОНІЗМ ОСОБИСТОСТІ

Як за кордоном, так і в українській літературі перфекціонізм визначається як прагнення до досконалості, високі внутрішні стандарти та нетолерантність до будь-яких помилок.

Перші ідеї, схожі на перфекціонізм були присутні у філософії у вигляді теорій «ідеальної людини» і «ідеального суспільства».

Перфекціонізм – амбівалентне явище, пов'язане як з нормальним, так і з невротичним (неадаптивним) функціонуванням особистості. Саме по собі прагнення людини виконувати свої функціональні обов'язки

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>